

Sport & Strategie

VOOR PROFESSIONALS IN DE SPORT, BIJ OVERHEID, BEDRIJVEN & MEDIA

Editie Vlaanderen

Pagina 8

Gaan robots de sportwereld veroveren?

Pagina 12

Caster Semenya, of hoeveel man mag een vrouw zijn in de sport?

Pagina 16

Living Tomorrow en de sport: Sporting Tomorrow

Pagina 22

Hoe kijkt de karatebond naar het olympisch statuut in 2020?

Pagina 26

De gelijkenissen tussen CEO en wielrenner in 16 etappes

Sportief duizendpoot en prorector Paul De Knop

“De meest beïnvloedende factor in sport is infrastructuur”

Voormalig VUB-rector Paul De Knop droeg tijdens zijn carrière heel wat petjes, waarvan ook een aanzienlijk aantal in de sport. Zo was hij decaan van de faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie aan de VUB en adjunct-kabinetschef van Vlaams minister van Sport Bert Anciaux. Maar zijn grootste sportverdienste is zonder meer dat hij het vakgebied Sportbeleid in Vlaanderen een gezicht heeft gegeven. In november wordt De Knop 65. Pensioenleeftijd dus en het symbolische moment voor een terugblik op een rijkgevulde sport(-beleid)carrière. Althans, dat lijkt zo. Maar dat is buiten De Knop zelf gerekend. Enerzijds is hij niet het type van achteruit- maar wel van vooruitkijken. En anderzijds lijkt hij nog geenszins bezig met ‘op pensioen gaan’.

AUTEUR: MARKO HEIJL

Op de valreep van zijn pensioenleeftijd – of emeritaat voor professoren – is Paul De Knop nog steeds druk in de weer. Zoals hij dat zijn hele carrière deed, houdt hij ook nu nog als een volleerd circusartiest tal van bordjes draaiende. Meer dan eens bordjes met een sportieve inhoud. Op de eerste plaats verlengt hij de bijnaam ‘Paul De Bouwer’ die hij overhield aan zijn twee mandaten als rector van de Vrije Universiteit Brussel. Hij superviseert voor de nieuwe rector, Caroline Pauwels, verschillende bouwprojecten, zoals het vernieuwde VUB-zwembad, de ombouw van een kazerne aan de Brusselse Generaal Jacqueslaan tot internationale studentensite, de bouw van een Learning & Innovation Center en het Green Energy park in Zellik, waar met zonnepanelen en windturbines energie

Lees verder op pagina 4

Bent u ook een professional in de sport?

Neem dan nu een abonnement op **Sport & Strategie Vlaanderen**.

Slechts 59,59 euro (normaal 112,50 euro) per jaar!

Ga naar **www.sportstrategie.be** en profiteer!

FOTO: TOM PEETERS

Tegenover al het moois

Tegenover al het moois dat de sport ons biedt, moet bijkbaar ook een soort tegengewicht in lelijkheid staan. Fraude, doping, hooliganisme en racistische spreekkoren, blessures, de lijst is lang. Maar de sport toont haar allerlelijkste gelaat wanneer ze levens kost. Meestal zijn dat jonge levens, veel te jonge levens. Dat het dan, zoals bij Bjorg Lambrecht, ook nog eens om een talentvolle briljant gaat, doet er voor één keer niet toe. Het menselijke verdriet overstijgt het sportieve verlies van de zo belooftevolle toekomst, die is geknakt net op het moment dat hij ging ontluiken. Topsport is keihard, aldus het gezegde. Soms simpelweg té keihard. (MH) ■

JEROEN SCHEERDER

Creperen of (her)waarderen?

Lichamelijke opvoeding zou een zogeheten 'crepeerstudie' zijn. Dat stond althans juni laatsteleden te lezen in de lead van een reportage in *Zeno*, de weekendbijlage van *De Morgen*.

Met crepeerstudies worden opleidingen bedoeld waarmee je nauwelijks een job vindt. En in die weinig benijdenswaardige lijst van floprichtingen zou zich dus ook LO bevinden. Dat trok onze aandacht. Een iets grondiger studie van het schoolverlatersrapport van de VDAB waarop het desbetreffende artikel zich baseert, geeft een ietwat genuanceerder beeld. Uit de cijfers blijkt dat sportopleidingen op secundair onderwijsniveau weliswaar erg populair zijn – zeker in het TSO en bij jongens – maar dat de aansluiting met de arbeidsmarkt inderdaad niet erg vlot verloopt. In vergelijking met hogeschoolden, vertonen zogenaamde middengeschoolden (schoolverlaters met een diploma van secundair onderwijs) over het algemeen een beduidend lagere doorstroming richting beroepswereld. Middelbare sportstudies beogen dan ook geen rechtstreekse aansluiting met de arbeidsmarkt, toch niet in eerste instantie. Zij willen hun scholieren juist klaarstomen voor bewegegerelateerde studies in het hoger onderwijs, waaronder lichamelijke opvoeding, sport en bewegen of sportmanagement.

Net in die opleidingen liggen volgens de VDAB-studie de arbeidskansen heel wat hoger: van alle professionele bachelors sport en bewegen en alle masters lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen die in 2018 promoveerden, blijken er één jaar na afstuderen nog respec-

tievelijk 3,7 en 2,3 procent op zoek te zijn naar werk. Reken even mee: vijf van de 185 afgestudeerde professionele bachelors en masters zijn één jaar na afzwaaidatum nog werkzoekend. Dat is in totaal dus minder dan drie procent, terwijl dat voor alle hogeschoolden in Vlaanderen op 3,5 procent ligt. Bovendien neemt het aandeel van sportwerkzoekenden jaar na jaar af. Noteer dus dat je van een sportdiploma later niet zult creperen.

Meer nog, deze gediplomeerden willen voorkomen dat mensen zoals u en ik zelf zouden creperen van bewegegarmoe. In tegenstelling tot 'creatieve' richtingen zoals kunst, vormgeving of journalistiek, scoren zogenaamde zorgopleidingen – waartoe ook sport- en bewegingswetenschappen gerekend worden – in het algemeen hoog als het op jobgarantie aankomt. Dat kan ook niet anders met een samenleving die volop vergrijsd en waar de uitgaven voor gezondheidszorg een steeds grotere hap uit het overheidsbudget nemen.

Met de kwaliteit van de Vlaamse sportrichtingen blijkt het alvast snor te zitten, toch als je afgaat op het feit dat de drie universiteiten met een opleiding lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen de laatste jaren wereldwijd steevast bij de betere instituten gerangschikt worden.

Beweegexperten in de hoedanigheid van LO-leerkracht, beweegcoach of sportmanager zullen broodnodig zijn in een robotiserende wereld die continu op zoek is naar het overbodig maken van menselijke fysieke activiteit. Te midden van de zo bejubelde technologische en digitale (r)evoluties schreeuwt ons vege lijf om bewegingsaandacht. In ons samenlevingsmodel ligt de focus evenwel nog steeds heel sterk op het curatief remediëren. Een shift naar meer preventief denken en handelen is gewenst.

Het is dan ook in die zin dat lichamelijke opvoeding en beweging meer maatschappelijke waardering verdienen. Die herwaardering kan best in het onderwijs zelf aanvangen. Waarom geen vak in alle richtingen van het hoger onderwijs introduceren waarin de ontwikkeling van een positieve attitude ten aanzien van fysieke activiteit centraal staat? Dat concept is niet nieuw, want reeds meer dan tien jaar geleden aan de UGent als universiteitsbreed keuzevak geïmplementeerd. Maar het is te vrijloftend. Uit longitudinaal onderzoek blijkt dat net de overgang van secundair naar tertiair onderwijs vaak bepalend is voor het al dan niet beweegactief blijven als volwassene. Investeren in bewegegerelateerde vorming zal lonen, zeker als mensen niet op een nare manier aan hun eind willen komen. Dat is de betekenis van het Duitse 'kreperen', de etymologische voorloper van creperen. ■

Prof. Jeroen Scheerder is hoogleraar sportbeleid en sportsociologie aan de KU Leuven.

Inhoud

Opinie	
Jeroen Scheerder.....	2
Trudo Dejonghe.....	11
Wim Lagae.....	21
Hans Vandeweghe.....	32
Dossier: de toekomst van sport	
Robotica in de sport.....	8
De Semanya-saga.....	12
Interview met Joachim De Vos en Griet Cappelle.....	16
Beleed & management	
Interview met Paul De Knop.....	1
Bonden tegen het licht: Vlaamse Karate Federatie.....	22
Fietsende CEO's.....	26
Goed sportbestuur in België en Nederland.....	29
Wetenschap & onderzoek	
De begeleiding van topsportstudenten.....	20
Geschiedenis	
Olympische Spelen Antwerpen 1920.....	32
Varia	
The American Way.....	30

Edito

Zelfprofilering en stemmenbejag

In voorbereiding op het openingsinterview met Paul De Knop snel nog even thuis in de sportbibliotheek op zoek gegaan naar een aantal boeken uit zijn eindeloze reeks publicaties. Het oog viel op het essay *Van invaller tot kernspeler*. In het besluit wordt de titel nog eens extra toegelicht: "Sport is momenteel in Vlaanderen de invaller die af en toe eens mag meespelen, maar ... die eigenlijk een vaste plaats in de 'maatschappelijke ploeg' zou moeten krijgen." Door het essay heen tal van verwijzingen naar de belangrijke rol die onze beleidsmakers hebben in onze sport. Zomaar een greep uit de talloze waarheden die De Knop poneert:

- "Sport is zonder meer het belangrijkste sociale gebeuren in Vlaanderen."
- "Een investering in de sport is een investering in de leefbaarheid van Vlaanderen. Dit werd reeds vastgelegd in de internationale handvesten van de Raad van Europa en van UNESCO."
- "Op termijn kunnen investeringen in de sport worden terugverdiend doordat de sportwereld direct of indirect kan bijdragen tot het voorkomen of terugdringen van dure maatschappelijke problemen."
- "Sportbeleid kan niet zomaar aan het marktmechanisme worden overgelaten."
- "In de huidige begroting van de Vlaamse regering wordt sport stiefmoederlijk behandeld: 0,4% van de Vlaamse begroting is bestemd voor sport, tegenover twee procent voor cultuur."
- "Binnen de beleidswereld wordt sport nog steeds onvoldoende op haar waarde geschat."

Dit schreef De Knop al in 2004, maar nog steeds is het essay brandend actueel en 'de nagel op de kop'. Er wordt ook veelvuldig vooruitgeblijkt naar hoe de situatie zou moeten zijn in 2020. Dat jaar 2020 staat nu angstvallig dicht voor de deur. En dus: is de situatie zoals vijftien jaar geleden door De Knop geschetst geëvolueerd in de richting van de voor 2020 gewenste situatie? Hebben onze beleidsmakers ondertussen voldoende aandacht voor sport?

O jwiel hoor.

De hoeveelheid politici die tegen 's lands grootste kijksport – en dus aandachtsplatform – voetbal aanschurken, is groot. Gezien worden in een voetbaltribune is bijzonder handig, vooral in de rechtstreekse aanloop naar verkiezingen. Waarom schrijft er nooit eens een assistent aan de faculteit Politiek en Sociale Wetenschappen daar een doctoraat over?

Ook actief sporten is politiek 'nuttig'. Het kan voor de Bart De Wevers en Kris Peetersen van deze wereld echt geen kwaad dat ze gezien worden door tienduizenden toeschouwers en natuurlijk vooral de media, wanneer ze tijdens 's lands grootste *city run* door de straten van hun Antwerpen lopen.

En wielrennen dan! Niet weinig van onze – vooral Vlaamse – politici laten zich wat graag in de media zien wanneer ze de meest Vlaamse der sporten bedrijven. Anekdote: in 2014 reed ik de dag voor de échte jongens de Ronde van Vlaanderen voor wielertoeristen. Op uitnodiging – zo'n speciaal pakket, weet u wel – samen met onder andere drie ministers en twee ex-ministers. Onderweg zag of hoorde je ze niet, zeker niet vooraan. Maar toen we de tussenstop in Ronse naderden, waar er voor ons pelotonnetje een speciale bevoorradings was geregeld in het stadhuis, kwamen er ineens opvallend veel ministers naar voren. Wat zeg ik, bij het binnenrijden van de stad verdrongen ze zich – inclusief het nodige kwakken – om vooraan in onze groep tussen de drommen toeschouwers door te mogen rijden. Een uiterst gênante vertoning. In academische kringen wordt er vaak neergekeken op de sport, lezen we in het openingsinterview met De Knop, er is daar blijkbaar weinig vertrouwen in de grote maatschappelijke waarde en de kracht van sport. Onze beleidsmakers zien daarentegen wel voldoende de kracht van sport. Helaas niet als maatschappelijk verheffend beleidsinstrument voor sociale cohesie en als integratielijn, helaas niet als opvoedkundig Zwitsers mes, helaas niet als preventieve vorm van fysieke en psychische geneeskunde, helaas niet als tegengif tegen de morbide pandemie genaamd sedentarisme, helaas niet als toverdrank tegen verzuring. Maar wel als handig platform voor zelfprofilering en stemmenbejag.

MARKO HEIJL

@MarkoHeijl

COLOFON

Sport & Strategie editie Vlaanderen is een uitgave van Arko Sports Media BVBA en verschijnt vier keer per jaar.

Volgend nummer verschijnt in december 2019

Hoofredactie

Marko Heijl
E-mail: marko.heijl@sportstrategie.be

Eindredactie

Benedict Vandoooster

Met redactionele bijdragen van:

Bregt Brokens, Ivan Crabbe, Koen De Brandt, Simon Defruyt, Trudo Dejonghe, Arnout Geeraert, Marko Heijl, Wim Lagae, Luc Rademakers, Jeroen Scheerder, Benedict Vandoooster, Hans Vandeweghe, Pieter Verhoogt, Paul Wylleman

Uitgever

Michel van Troost
E-mail: michel.van.troost@sportstrategie.be

Redactie-adres/Lezersservice

Arko Sports Media BVBA
Louizalaan 367
B-1050 Brussel
Tel: 0032 (0)2 642 00 71
E-mail: info@sportstrategie.be

Story Publishers

P. Van Duyseplein 8
B - 9000 Gent
www.storypublishers.be
E-mail: info@storypublishers.be

Adverteren

Voor meer informatie over partnerships en/of adverteren kunt u contact opnemen met Marleen Kessel. Advertorials vallen buiten de verantwoordelijkheid van redactie en uitgever. E-mail: marleen.kessel@sportsmedia.nl

Ontwerp&opmaak

www.iggraphicdesign.com

Druk

PreVision, Lindhoven

Lidmaatschap Sport & Strategie

De prijs van een jaarabonnement op Sport & Strategie editie Vlaanderen bedraagt € 112,50. Indien u zich nu aanmeldt, kunt u profiteren van een aantrekkelijk introductietarief. U betaalt slechts € 59,59! Bedragen zijn excl. 6% btw maar incl. verzend- en administratiekosten

© 2019 Arko Sports Media BVBA

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISSN 2295-788X

zal worden opgewekt. Daarnaast werkt De Knop nog tien procent voor de faculteit LK, waarvoor hij onder andere lezingen geeft. Hij vertegenwoordigt ook diezelfde faculteit in het Europese netwerk.

Normaliter had De Knop voorzitter van dat netwerk moeten worden, tot er eerst chronisch lymfatische leukemie en daarna uitgezaaide huidkanker bij hem werd vastgesteld. Maar De Knop heeft de vechtersmentaliteit van een topsporter: "Ik ben terminaal kankerpatiënt, maar met wat geluk leef ik nog dertig jaar", liet hij eerder dit jaar nog optekenen in *De Tijd*. Vanuit die optiek benadert De Knop zijn ziekte. *Optimism is a moral duty*. En de ziekte katapulteerde hem meteen ook in een geheel nieuw werkveld, waar ook weer een aantal sportieve kantjes aan zitten. "In principe ben ik 50% op sabbatical, waarin ik doe wat ik wil. Ik heb door mijn ziekte de faculteit en het ziekenhuis in Jette beter leren kennen. En immunotherapie. Ik wil me daar nu voor inzetten, met jonge mensen. Ik doe aan fundraising, en begeleid een project rond sport en beweging voor jonge patiëntjes met diabetes type 1. Projecten waar ik in geloof en die nood hebben aan geld."

U wordt straks 65, u bent ziek, maar u blijft het nodig hebben om zo'n druk programma te draaien?

"Ik ben geen dakwerker die van negen tot vijf op een dak moet staan. Ik zou dat niet kunnen. Ik kan mijn werk zelf regelen. En ook: je voelt dat je nog nuttig bent. Anders zit je toch maar thuis te kniezen. Ik ben heel makkelijk vermoeid. Je slaapt slecht en je ligt dan maar na te denken. Ik heb het voordeel dat ik dat allemaal niet moet doen, ik doe de projecten die ik wil doen. Ik heb niets meer te bewijzen. Mijn naam moet er niet op staan, er moet geen publicatie over komen. Dat is een ongelooftelijke meerwaarde."

"IK HEB HEEL VAAK IN JURY'S MOETEN ZITTEN EN ZAG DAAR VAAK DE ZOGENAAMDE ÉCHTE MANAGERS UIT DE INDUSTRIE. MAAR HET ENIGE VERSCHIL TUSSEN MIJ EN HEN WAS DAT HUN SALARIS MAAL TIEN WAS"

Via tal van initiatieven en zijn uitgebreide sportnetwerk doet De Knop aan fundraising voor sportgerelateerde en andere goede doelen.

Beleid en management

Laten we eerst eens terugblikken. U was mondiaal de allereerste rector ooit die voortkwam uit een sportfaculteit. Moeten we daar bijna een symbolisch gevolg in zien van de maatschappelijke opwaardering van sport?

"Laat me eerst zeggen dat ik nooit de ambitie heb gehad om rector te worden om de allereerste uit de sport te zijn. Maar het was wel een motivering om me kandidaat te stellen, dat de sport belangrijk genoeg is om te kunnen zeggen: 'Hela, hier zijn er ook mensen die dat kunnen!' Ik kreeg in de verkiezings-

debatten voor het rectoraat de vraag naar mijn hoofd geslingerd van mijn tegenkandidaat of ik – komende vanuit de bewegingswetenschappen – wel het curriculum had om me kandidaat te stellen voor het rectoraat. Toen ging het door mijn hoofd: wacht maar! Ik denk inderdaad dat het correct is om te stellen dat er nu een opwaardering is en dat sport belangrijker wordt geacht.

Een tweede aspect is dat in de sport steeds meer het management aan bod is gekomen. Vroeger was sport puur een kwestie van vrijetijdsbesteding. Als je academisch iets betekende, was je fysioloog, arts, biomechanicus, maar kwam je zeker niet uit de sociologie of de humane wetenschappen. Maar nu heb je sportwetenschappen, je hebt ook in de sport mensen die iets van beleid en management afweten. Zelf behoort ik daar denk ik ook toe. Ik heb heel wat in beleid gedaan en managementfuncties vervuld. Dat was een pluspunt wanneer je je kandidaat stelde."

U was als decaan van de faculteit bij de eersten in Vlaanderen die sportmanagement, het sportbeleid, is beginnen te ontginnen, doceren, beschrijven, het als vakgebied beschouwen.

"De voorloper was Livin Bollaert, hij was de eerste. Ik ben het wel gaan studeren, een master in Engeland, aan de universiteit van Leicester. Daar heb ik zowel sociologie als management gedaan. Ik heb wel meer dan mijn voorgangers ingezet op onderzoek. Zo lag ik mee aan de basis van het onderzoek waarmee Double Pass is opgericht. In het sportmanagement ben ik zowel het onderwijs als het onderzoek gaan ontwikkelen, alsook het dienstbetoon. We zijn dus alle aspecten van management gaan ontwikkelen."

Na decaan werd u rector, een ideale functie zo lijkt het om nog meer voor de ontwikkeling van sport en van sportbeleid te kunnen doen, zowel binnen als buiten de universiteitsmuren.

"Ik heb me als rector meteen voorgenoemd om de sport niet voor te trekken. Maar ik ga ze ook niet benadelen! Het project 'Topsport en Studie' was op dat moment al gerealiseerd, dat heb ik toen overgedragen aan Paul Wylleman, die dat heel goed heeft gedaan. Maar we hebben het geen bijkomende middelen of mogelijkheden gegeven. Ik heb wel in die functie gewerkt aan de verdere uitbouw die de hele universiteit ten goede kwam. Zoals het zwembad. Als ik de ULB was gevolgd, die hebben op de plaats van hun voetbalveld een parking aangelegd. Ik had het zwembad ook gewoon kunnen afbreken. Maar ik heb er wel bewust voor gekozen om er geen geld van de universiteit in te steken. Alleen de afbraak van het gebouw heb ik door de universiteit laten betalen, dat moest sowieso gebeuren. Maar al het andere geld heb ik extern gezocht. In die zin heb ik wel voor de sport gezorgd."

Ondergeschoven kindje

U heeft als rector de pers gehaald met het eredoctoraat van Eddy Merckx en later Kim Clijsters.

"Een eredoctoraat gebeurt namens de faculteit op basis van het wetenschappelijk curriculum. Maar een rector kan ook iemand voorstellen die maatschappelijk relevant is geweest. Zo zijn er kunstenaars als Luc Tuymans en Jan Hoet die eredoctoraten hebben gekregen. Dus waarom geen sportmannen of sportvrouwen? Eerst ben ik begonnen met meervoudig olympisch schaatskampioen Johan Olav Koss. Die stond zijn prijzengeld

af en riep zijn medeatenen op om dat ook te doen. Koss richtte met dit geld de Olympic Solidarity op. Hij was een arts die nooit zijn praktijk heeft beoefend, maar zich ten dienste heeft gesteld van ontwikkelingshulp.

Daarna was er het eredoctoraat voor Eddy Merckx, waarbij mijn collega's in het rectoraat – ik ga geen namen noemen – zeiden dat dat écht niet mogelijk was. Hij kon zelfs niet spreken! Het compromis was dat ik hem niet mocht laten spreken. Toen heb ik het concept veranderd. Ik heb een divan geplaatst waar Merckx in ging zitten en had een journalist die vragen stelde. Ja, dan moet je wel antwoorden! En zo heeft Eddy Merckx toch gesproken. De journalist vroeg hem: 'Mijnheer Merckx, wat doet dat u nu, dat u een eredoctoraat krijgt?' 'Ongelooflijk,' zei hij, 'ik vind het alleen jammer dat mijn moeder hier niet meer is. Zij zei altijd tegen mij: *Eddy toch, wanneer ga je nu eindelijk eens aan je toekomst denken? Haal toch een diploma. Doe zoals je broer, die apotheker is geworden*.' Toen Eddy dat vertelde, had hij tranen in zijn ogen. Ook bijvoorbeeld Jacques Rogge en Paul Van Himst zaten in de zaal, en ik zag heel veel emotie. Dat is sport: sport is emotie. Overall ter wereld waar ik ben geweest, kende men Eddy Merckx. Een ongelooftjes bescheiden man. Ik heb in die periode heel veel tegenstand gehad, maar ik heb toch doorgeduwd. Ik heb daar een mooie anekdote over. We gingen toen samen eten en daar was ook de professor bij die Dolly heeft gemaakt, het eerste gekloonde schaap, ik ben zijn naam vergeten ... Alleen al het feit dat ik de man zijn naam ben vergeten! Maar iedereen aan de tafel vroeg wel een handtekening of een foto aan Merckx! Eddy Merckx was dé figuur rond die tafel. Dat wil toch wel iets zeggen.

En daarna was er Kim Clijsters. Als vrouw, als moeder. Ook toen heb ik weer heel veel

negatieve reacties gehad. Ik vond dat wél kunnen, ze was een boegbeeld. Ik heb meer dan dertig jaar geleden 'Topsport & Studie' opgericht. Dat heeft ook Clijsters toen gevolgd in het atheneum van Mortsel. Ze is een voorbeeld van iemand die het dééd, topsport en studie combineren."

Dat dedain tegenover de sport: iemand die uit de sport komt mag geen rector worden, laat staan een eredoctoraat ontvangen. Is de sport in academische kringen nog steeds iets waar op wordt neergekeken?

"Blijkbaar wel. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de sport zelf: wij schrijven niet, we spreken ook veel minder. Hoewel dat toch wel wat aan het veranderen is. Een Paul Van Den Bosch die een boek uitbrengt over hoe je als manager eerst voor jezelf moet zorgen. Je ziet wel dat dat aan waarde aan het winnen is en dat er parallellen te vinden zijn. Ik heb heel vaak in jury's moeten zitten en zag daar vaak de zogenaamde échte managers uit de industrie. Maar het enige verschil tussen mij en hen was dat hun salaris maal tien was. Maar voor de rest ... Ik heb een universiteit moeten leiden met 3.700 personeelsleden aan ziekenhuis kant en 3.500 aan universiteitskant, met een omzet van meer dan een miljard. En dan spreek ik nog niet over de KU Leuven, die nog veel groter is. Een universiteit is een gigantisch bedrijf, maar waarom zou iemand uit de sport dat niet kunnen runnen?"

Ik had heel wat ervaring die ik mee kon nemen, waarmee ik kon zeggen: 'Ik ben kandidaat om deze boite te leiden.' Ik zie ook dat er mensen zijn die verkozen worden zonder ervaring in het leidinggeven. En die moeten het dan overlaten aan de administratie. Dat is een gevaar, de universiteit in handen geven

"ALS ER ÉÉN DING IS DAT MINISTER MUYTERS UITSTEKEND HEEFT GEDAAN, IS DAT HET AANPAKKEN VAN DE VERZUILING BINNEN DE SPORT"

van de administraties. Ik zag heel vaak managers zich kandidaat stellen voor functies gerelateerd aan de sport. Mensen van grote bedrijven die iets anders wilden, iets dat *interessant* is."

Ondanks dat stijgende belang: sport is op onze scholen nog altijd een ondergeschoven kindje. U was lange tijd voorzitter van de Raad van het GO, het gemeenschapsonderwijs. Waarom zit dat zo muurvast?

"Je moet heel goed de situatie kennen. Op een gegeven moment heeft het GO de topsportscholen opgericht. Je kunt daarover discussiëren, ik noem dat geen topsportscholen. Mijn dochter heeft er ook gezeten, ik heb haar altijd gezegd: 'Je bent geen topsporter, je hebt wel de ambitie om ooit misschien topsporter te worden.' Jean-Marie Dedecker zegt daarvan terecht dat het geen topsporters zijn. Maar het was wél een heel goed initiatief om mensen die van sport hun carrière willen maken, die kans te geven. Alleen werd dat natuurlijk niet zo heel goed onthaald door het katholiek onderwijs. Het

GO had de primeur, en toen zijn ze daar ook mee begonnen. Daarmee begon de strijd van wat er nu naar waar moest komen. In die tijd had je ook nog heel wat verzuiling binnen de sport. Als er één ding is dat minister Muyters uitstekend heeft gedaan, is dat het aanpakken van de verzuiling binnen de sport. Het kon natuurlijk niet dat er iemand van de katholieke turnvereniging naar het gemeenschapsonderwijs ging, je had nu eenmaal heel die discussie tussen de netten. En dan is er het eenheidsstelsel gekomen. In het GO waren er drie uur lichamelijke opvoeding per week, in het vrije onderwijs één. Men heeft een Belgisch compromis gemaakt: elk net twee uur. Ik vond dat jammer."

Infrastructurele ellende

U was ook een grote voortrekker van PPS, publiek-private samenwerking. Hoe evolueert die?

"PPS zal nog enorm evolueren. Juncker had een Europees investeringsplan, maar dat komt niet van de grond, want er is geen geld. Maar er zijn wel enorme infrastructuurwerken nodig! Scholen, wegen, sociale wo-

Als VUÛ-rector haalde Paul De Knop de pers door de academische wereld te choqueren met de eredoctoraten van Eddy Merckx en Kim Clijsters.

"HET COMPROMIS WAS DAT IK MERCKX NIET MOCHT LATEN SPREKEN. TOEN HEB IK HET CONCEPT VERANDERD"

ningen, ouderenwoningen. Er is enorm veel geld nodig, maar de overheid heeft geen geld. Je zult dus noodgedwongen moeten samenwerken met de privé, particulieren of bedrijven. Maar wat is er gebeurd? Er zijn verkeerde aanpakken geweest in de PPS. Sommige PPS-projecten zijn een financiële constructie geworden waarbij vooral de juristen en de banken rijk zijn geworden. Maar los daarvan geloof ik dat PPS zonder meer zal toenemen. Je zal dan wel de juiste constructies tot stand moeten brengen."

En in de sport?

"Ik heb fouten gemaakt, in die zin dat ik nooit heb geloofd dat het zo ver kon gaan. Ik ging rond in de gemeenten met de boodschap: 'We gaan naar PPS, je kunt zwembaden, kunstgrasvelden en sporthallen bouwen via een PPS-constructie.' Om een parallel te trekken, het was alsof je in de gemeenten zou rondgaan en zegt: 'Mijnheer de burgemeester, ik kom u vertellen dat u beter geen Mercedes koopt als dienstwagen, maar een Toyota. En Toyota biedt u, als we honderd gemeentes vinden, die auto bijna gratis aan.' Maar de gemeenten betalen liever veel meer, als ze zelf maar kunnen beslissen welk merk ze willen! Ze willen die Mercedes, en bij voorkeur dan ook nog eens uit het verkoopcentrum van Mercedes in hun gemeente. Ze willen zeggenschap, en dat hebben we een stuk onderschat.

Je weet hoe het gaat in Vlaanderen: we hebben compromissen moeten maken om het door te duwen. Toen sportminister Bert Anckaert me – voor de vierde keer – vroeg om op zijn kabinet te komen werken, heb ik gezegd dat ik wel wilde komen, niet om aan politiek maar om aan beleid te doen. Ik zei: 'Bert, als je iets wilt doen voor de sport, de meest beïnvloedende factor in de sport is infrastructuur. Als er een goede langlaufpiste is, gaan de mensen langlaufen. Is er een goed zwembad, dan gaan ze zwemmen.' We zijn toen met een plan gekomen. Op de eerste plaats: kunstgrasvelden. Op een kunstgrasveld kunnen meer sporten en meer uren. Meer clubs ook! Dat betekent hergroeperen dus. Maar je denkt toch niet dat Mechelen en Beerschot samen een terrein willen hebben, of Westerlo en Lierse? Daar is België helemaal niet professioneel in!

Muyters is gestopt met de PPS. Hij komt nochtans uit het VOKA, waar ze bezig waren met PPS. Maar hij heeft er toch voor geopteerd een subsidiekanaal te creëren. De dienst Sportinfrastructuur van Sport Vlaanderen heeft tien miljoen per jaar ter beschikking voor sportinfrastructuur in Vlaanderen. Tien miljoen! Als ik je dan zeg dat mijn zwembad op de VUB zeven à acht miljoen heeft gekost ... En wat heb ik gekregen van Vlaanderen? 450.000 euro. We hebben een behoeftestudie gedaan naar wat er nodig is qua sportinfrastructuur. Dat is gigantisch!

"ER LOOPT VEEL MIS IN BELGIË OMDAT DE SPORT ONVOLDOENDE GEPROFESSIONALISEERD IS. HOE IS HET BIJVOORBEELD MOGELIJK DAT DE VOORZITTER VAN DE PROFLIGA OOK DE VOORZITTER IS VAN EEN LID VAN DE PROFLIGA?"

Daarnaast is het ook heel erg moeilijk om in Vlaanderen de departementen Onderwijs en Sport te laten samenwerken. Het zijn om te beginnen al twee verschillende ministers ..."

Die toch allebei erg trots waren op het gezamenlijke project waarbij scholen over heel Vlaanderen die hun infrastructuur opstelden voor niet-schoolgebonden sportactiviteiten, extra geld kregen?

"Zij wel ja, Er was één miljoen en nog wat te verdelen. Ik zat in de jury. Dat waren stapels dossiers. Alleen al om dat te laten screenen door zoveel mensen: waanzin! En om wat dan te geven? Een paar tienduizend euro. Ik ga het anders zeggen. Toen ik voorzitter was van het gemeenschapsonderwijs, werd ik gevraagd bij de opening van een sporthal in Hasselt. Ik zei: 'Mensen, ik ga u eerst feliciteren, maar daarna ga ik u een trap tegen uw kont geven. Ik hoop dat ik nooit nog eens in

de situatie kom te staan dat ik een dergelijke sporthal moet openen.' Bij wijze van begin van een feestgebeuren kon dat tellen. En waarom? De sporthal kon niet door de sport gebruikt worden. Er lagen drie basketbalvelden met de ring tegen de muur. Je loopt dus met je neus tegen de muur om een punt te maken. Geen loopmogelijkheid. Dat zijn fysieke normen. Het plafond was veel te laag om volleybal te spelen. Nog zoiets: zaten die middenin scholen liggen, je moet de hele school dan openhouden om ze te gebruiken, dat is veel te duur. Dat is in Nederland helemaal anders met hun gemeentelijke sportparken waar de scholen naartoe trekken. Het zwemonderwijs wordt daar zelfs een stuk uit het onderwijs gehaald. Het leren zwemmen gebeurt door de zwemleraren in het zwembad."

Nog meer infrastructurele ellende: ondanks onze prima centrale ligging en het feit dat een welvarend land zijn, mogen we

volgend jaar niet meedoen als gastheer wanneer het EK voetbal neerstrijkt in maar liefst twaalf Europese landen. We hebben namelijk geen stadion.

"Dat is natuurlijk vooral politiek misgelopen. Je zit nu eenmaal met te veel regeringen. Ik was indertijd actief op het kabinet van minister van Sport Anckaert. Je kunt geen minister van Sport zijn als je ook niet minister van voetbal bent. 'Maar ja,' zei Bert, 'de voetbalbond is niet gesplitst!' Dus zijn we gaan praten met de voetbalbond, en hebben we ervoor gezorgd dat de bond wel kon blijven bestaan en dat er een Vlaamse en een Waalse liga kwam en dat die geld kregen voor de jeugdwerking. En natuurlijk: de overheid moest ook helpen met infrastructuur. We hebben toen een studie laten doen door KPMG. Het was een schitterende studie, volgens dewelke er een aantal dingen moesten gebeuren. Zo moesten er een aantal clubs gaan samenwerken, gaan fuseren. We hadden geld voorzien voor de clubs in eerste nationale en voor een nationaal voetbalstadion. De clubs moesten een dossier indienen, maar dat moest in samenwerking met de gemeentelijke sportdienst gebeuren. Of anderszins kon ook de stad een dossier indienen, maar dan met akkoord van de clubs. Vanuit Antwerpen hebben we een project gekregen van Beerschot, zonder goedkeuring van het stadsbestuur. En vanuit het stadsbestuur kregen we een voorstel voor Antwerp en Beerschot zonder goedkeuring van de clubs. Daar liep het dus al dood.

Op het kabinet van minister van Sport ('en dus ook minister van voetbal') Bert Anckaert werd De Knop (hier in het gezelschap van Vincent Kompany) meermalen geconfronteerd met de ingewikkelde communautaire situatie waarin ons nationale voetbal dient te werken.

Mijn slotsom is dat er veel misloopt in België omdat de sport onvoldoende geprofessionaliseerd is. Hoe is het bijvoorbeeld mogelijk dat de voorzitter van de profliga – ik heb het hier niet over de mensen – ook de voorzitter is van een lid van de profliga? Qua governance klopt dat toch niet? Ik vind de sport veel te weinig professioneel, veel te weinig resultaatgericht.

Ik heb ooit tegen Veerle De Bosscher gezegd: "Heb je iets te doen vanavond? Kom maar af, ik zal je vertellen wat je doctoraat wordt." "Hoe kun je dat nu weten," zei ze, "ik weet het zelf nog niet." "Daarom moet je komen," zei ik. Ik had voor onze topsportstudenten die naar Sydney 2000 waren gegaan, de topsportcocktail georganiseerd. Ik heb vastgesteld dat er in de sport geen benchmarkstudie bestaat. Ik ken geen industrie die geen benchmarkonderzoek onderneemt. Ik daagde daar in de zaal Veerle De Bosscher uit om een benchmarkstudie te doen rond topsport, om te bekijken hoe we wereldwijd scores. Kijk naar de Olympische Spelen en naar Nederland. Hoe is het mogelijk dat een land dat een beetje groter is dan België, zo enorm veel beter scoort dan België? Dat zijn dingen die je uit een benchmarkstudie kunt halen. Weet je dat dat onderzoek van Veerle nog altijd niet gesteund wordt? Nu doet Sport Vlaanderen een stukje mee, maar je zou toch denken dat een Belgisch Olympisch Comité zou zeggen dat we dat samen gaan doen. Ik ben begonnen met een topsportindex, met een sport-voor-allenindex ... Dan zie je het verschil met Nederland. Als je daar met een goed idee komt, dan ondersteunen ze dat."

#smeerem

Door uw ziekte bent u een aantal geheel nieuwe initiatieven gaan nemen of mee ondersteunen, waarvan ook hier weer een aantal sportgerelateerde zaken.

"Ik wilde aan fundraising doen om mijn arts te helpen. Maar ik wilde geen Fonds Paul De Knop, dat is iets voor wanneer je dood bent. Maar de dienst Fundraising besliste dat het beter zou zijn om er mijn naam aan te verbinden. Toen ben ik beginnen nadenken over

wat ik kon doen om geld in te zamelen. Er zijn talloze initiatieven. We hebben een *charity dinner* georganiseerd. Dat was prachtig, maar het bracht maar 30.000 euro op, te weinig dus. Toen is er via Veerle De Bosscher en vanuit de vakgroep (*Sport & Society, nvdr*) het initiatief ontstaan voor Stap-voor-Stap Tegen Kanker, een fundraisingwandeling en brunch ten voordele van het Fonds Paul De Knop. Ook organiseren we op vrijdag 11 oktober de première van een film over de beklimming van de K2 door de enige Belg die dat ooit heeft gedaan, Paul Hegge. Ik ben met hem ooit naar de Mount Everest geweest, en door die link wil hij de première van zijn film doen ten voordele van het Fonds. Voorafgaand is er een debat over de parallel tussen kanker overwinnen en een berg overwinnen. Daarnaast zijn er initiatieven zoals tombola's, dansfeesten, personeelsfeesten of huwelijksjubilea waar de getrouwden oproepen om geen cadeau mee te nemen maar het Fonds te steunen. En ook geef ik voordrachten voor bedrijven en serviceclubs waar ik mijn verhaal vertel. Ik vertel alles, ook dat ik sinds 17 oktober dagelijks diarree heb en soms de hele dag met een fles rondloop waarin ik mijn urine moet bijhouden. Je kunt dan een speld horen vallen."

Waar gaat het geld van al die initiatieven naartoe?

"Het geld gaat naar onderzoek rond immunotherapie en de aankoop van CliniMACS Prodigy, een toestel waarmee patiënten met immunotherapie sneller en veiliger kunnen worden behandeld."

U heeft niet alleen uw hele leven heel veel in de sport gedaan, u heeft zelf ook heel veel aan sport gedaan. Kunt u nog sporten met uw ziekte?

"Ik noem dat geen sport meer, ik beweeg. 25 kilometer fietsen op een dag, dat is alles wat ik momenteel kan. Of een kilometer zwemmen. Maar dat doe ik 's avonds en met kleren aan, want ik mag ook niet in de zon komen. Ik ben al twee keer door de politie opgepakt omdat ik buiten ging wandelen met een buff,

Sinds Paul De Knop door huidkanker op harde wijze werd geconfronteerd met de gevolgen van zonder zorgen te sporten in de zon, nam hij het initiatief tot de #smeerem-sensibiliseringscampagne.

PAUL DE KNOP

- Licentiaat Lichamelijke Opvoeding en Licentiaat Vrijetijdsagogiek (VUB)
- Master's Degree in the Sociology of Sports & Sports Management (Leicester)
- Doctor in de Lichamelijke Opvoeding (VUB)
- Piet Theysprijs voor wetenschappelijk onderzoek inzake jeugdsport en jeugdsport-promotie (1992)
- Trofee 'Bijzondere verdiensten voor de universitaire sport' van de Vlaamse Universitaire Sportfederatie (1996)
- Leadership Award van de Sports Tourism International Council (1998)
- Laureaat SportManagement Excellence Award van de European Association for SportManagement (ESA)
- Decaan faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesitherapie VUB (2004-2008)
- Best Practice Award in Sport and Recreation Management van het Institute of Sport and Recreation Management (2005)
- Rector VUB (2008-2016)
- Eredocoraat Universiteit Antwerpen (2013)
- Voorzitter Raad van het Gemeenschapsonderwijs (2002-2008)
- Bestuurder Double Pass
- Voorzitter VLIR (2013-2015)
- Voorzitter Vlaams Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (2009-2010)
- Auteur van talloze boeken over sport(beleid)

een kap over mijn hoofd en een zonnebril. De burenselden de politie dat er een verdacht individu rondliep. Ik probeer het dus te beperken, en me dan altijd met factor 50 in te smeren natuurlijk."

Dat 'sporten en insmeren' is trending. Samen met de VUB, Sport Vlaanderen en Gezond Sporten Vlaanderen lanceerde u als peter eerder dit jaar de #smeerem-campagne, een sensibiliseringscampagne om ouders, maar bijvoorbeeld ook organisatoren van sportkampen, aan te sporen om kinderen tegen zonnebrand te beschermen. Een nieuw front tegen kanker, een dat zich in uw werkveld, de sport, situeert.

"Als je vijf keer bent verbrand als kind, geeft je dat 85% meer kans op huidkanker. Ik ben vroeger vaak verbrand geweest, dat zal de oorzaak zijn. Maar ik verwijt mezelf vooral dat ik te laat op controle ben gegaan. Huidkanker

is zeer agressief, maar in een vroeg stadium heel goed behandelbaar. Vandaar de #smeerem-actie, preventie dus. Ik heb dat initiatief genomen omdat er zo weinig bewustzijn is. Er bestaat zoiets als 'gezond sporten'. Het is een rare term, maar je hebt naast Sport Vlaanderen ook Gezond Sporten Vlaanderen, het vroegere Medisch Verantwoord Sporten. Ik ben nu aan het bekijken of we met de #smeerem-actie, die volledig ondersteund is door Sport Vlaanderen, naast tot bewustwording ook kunnen komen tot opleiding. Waarom moet je als sportclub je toernooi tussen 12 uur en 13 uur organiseren? Vorig jaar zijn tijdens de Tour de France in de Alpen alle renners door hun shirt heen verbrand. Daar bestaat bij de UCI geen enkele regelgeving rond. Waarom zouden we niet in elk Sport Vlaanderen-kamp en elk ander sportkamp een slimme dispenser zetten, die je op basis van jouw profiel de juiste factor aanbiedt en waar je je dan ter plaatse kunt insmeren? Ik neem dit soort initiatieven en kan mijn netwerk nog inschakelen. Ik doe dat niet voor mezelf, maar als ik mijn situatie bekijk, dan denk ik altijd: wat kan ik nog verbeteren?" ■

"IK BEN AL TWEE KEER DOOR DE POLITIE OPGEPAKT OMDAT IK BUITEN GING WANDELEN MET EEN BUFF, EEN KAP OVER MIJN HOOFD EN EEN ZONNEBRIL"